

ÖREBRO UNIVERSITET

AKADEMIN FÖR JURIDIK,
PSYKOLOGI OCH SOCIALT
ARBETE

**Utbildningsplan
för uppdragsutbildning**

Dnr CF 55-250/2008

Sida 1 (7)

REKTORSPROGRAMMET, 30 HÖGSKOLEPOÄNG

School Leadership Training Programme, 30 higher education credits

Utbildningsprogrammet är inrättat och utbildningsplanen fastställd den 13 oktober 2009 av Fakultetsnämnden för utbildningsvetenskap.

1 ALLMÄNT

Rektorsprogrammet är en treårig befattningsutbildning för rektorer och annan personal med motsvarande ledningsfunktion i skola, förskola och fritidshem. Utbildningen utvecklar chefer i uppdraget att leda skola och förskola. Fokus är på skolledaren som resultat- och verksamhetsansvarig.

Programmet anordnas på uppdrag av Statens skolverk genom ett samarbete mellan Örebro universitet, Högskolan Dalarna och Mälardalens högskola. Utbildningen består av tre kurser, och respektive lärosäte ansvarar för varsin kurs. Örebro universitet har ansvaret för utbildningen som helhet.

2 UTBILDNINGENS MÅL

2.1 Mål för utbildning på avancerad nivå

Utbildning på avancerad nivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå eller motsvarande kunskaper.

Utbildning på avancerad nivå skall innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

(1 kap. 9 § högskolelagen [HL])

2.2 Mål för Rektorsprogrammet

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § HL)

Syftet med befattningsutbildningen är att ge rektorer och annan personal med motsvarande ledningsfunktion kunskaper om de krav som anges i föreskrifter som gäller inom skolan, förskolan och fritidshemmet, samt att utveckla deras roll som ledare så att verksamhetens kvalitet kan säkerställas.

Målet med utbildningen är att deltagarna får sådana kunskaper att de kan

1. ansvara för att elever och barn får en likvärdig och rättssäker utbildning,
2. skapa förutsättningar för måluppfyllelse på såväl individ- som verksamhetsnivå, och
3. ansvara för att verksamheten som helhet utvecklas.

Statens skolverk ska i samband med beställningen av befattningsutbildningen närmare ange de mål som ska gälla för utbildningen.

(5 § Förordning [2008:643] om befattningsutbildning för rektorer och annan personal med motsvarande ledningsfunktion i skola, förskola och fritidshem [BuF])

Av Skolverket fastställda mål för Rektorsprogrammets kunskapsområden

Kunskapsområdet Skoljuridik och myndighetsutövning

Kunskap och förståelse

Efter genomgången utbildning ska rektor

- visa god kunskap om styrsystemets utformning och rektors uppdrag enligt författningar
- visa god kunskap om de grundläggande värderingarna i skolförfattningarna
- visa kunskap i vilka författningar som gäller inom skolans/verksamhetens område
- visa kunskap om centrala delar i skoljuridiken såsom
 - den enskildes rätt till utbildning och ansvaret för att utbildning anordnas,
 - skolans ansvar för att eleverna ges möjlighet att nå de nationella målen,
 - bedömning av barnens/elevernas utveckling mot de nationella målen och betygsättning samt skyldigheten att ge barn/elever särskilt stöd,
 - barns/elevers rätt till trygghet och studiero jämte skyldigheten att tillförsäkra dem det,
- visa kunskap om kraven på uppföljning och utvärdering av verksamheten och resultaten
- visa kunskap om internationella överenskommelser och författningar som berör utbildningsområdet.

Färdighet och förmåga

Efter genomgången utbildning ska rektor

- visa förmåga att tillämpa kunskap om gällande författningar inom skoljuridikens område samt att göra bedömningar, och
- visa förmåga att förmedla och förankra kunskap om gällande författningar inom skoljuridikens område.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter genomgången utbildning ska rektor

- visa förmåga att inom skoljuridikens område göra bedömningar med hänsyn till elevens rättssäkerhet och till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter.

Kunskapsområdet Mål- och resultatstyrning

Kunskap och förståelse

Efter genomgången utbildning ska rektor

- visa god kunskap om de nationella målen, bakgrunden till dessa och om skolans roll i samhället
- visa god kunskap om det statliga styrsystemets principer och samspel samt förutsättningarna för arbetet i en politisk styrd organisation
- visa kunskap om de vetenskapliga grunderna för uppföljnings- och utvärderingsarbete
- visa god kunskap om verktyg och metoder för analys och bedömning av såväl elevers som verksamhetens resultat
- visa kunskap om olika metoder för kvalitetskontroll och kvalitetsutveckling
- visa kunskap om de förutsättningar som påverkar elevers utvecklings- och lärandeprocesser samt strategier som främjar dessa

Färdighet och förmåga

Efter genomgången utbildning skall rektor

- visa god förmåga att förklara skolans mål, göra dessa tydliga och översätta dem till konkreta handlingar
- visa god förmåga att hävda de nationella målen
- visa god förmåga att hantera olika verktyg och metoder för den egna skolans uppföljning och utvärdering
- visa god förmåga att sammanställa, analysera och tolka skolans resultat

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter genomgången utbildning skall rektor

- visa god förmåga som ledare så att arbetet med elevernas resultat och skolans kvalitetsutveckling blir en del av skolans vardag
- visa förmåga att värdera och skapa bilder av skolans resultat som underlag för fortsatt utveckling

Kunskapsområdet Skolledarskap

Kunskap och förståelse

Efter genomgången utbildning ska rektor

- visa god kunskap om vad som kännetecknar skolan som lärande organisation
- visa kunskap om olika teorier om och principer för organisationers utveckling
- visa god kunskap om olika ledarstrategiers effekter på medarbetarnas prestationer för att kunna stärka deras utveckling på individ- och gruppnivå

- visa kunskap om organisationskulturens betydelse för förändringsarbete

Färdighet och förmåga

Efter genomgången utbildning skall rektor

- visa god förmåga som chef och ledare för skolans personal att leda och fördela arbetet så att elevernas lärande och utveckling maximeras
- visa god förmåga som chef och ledare att motivera, initiera och leda skolans utvecklingsprocesser på ett strategiskt sätt och så att skolans personal stärks i sin vilja till lärande och utveckling
- visa förmåga hantera och lösa konflikter
- visa förmåga att uttrycka visioner inför framtiden
- visa god förmåga att kommunicera mål och resultat till skolans elever, personal och föräldrar
- visa förmåga att hävda alla människors lika värde

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter genomgången utbildning skall rektor

- visa god förmåga som ledare så att skolans nationella uppdrag är i fokus
- visa god förmåga som ledare som demokratisk förebild inför elever och personal så att ett öppet kommunikativt klimat skapas
- visa förmåga som ledare så att vikten av samarbete blir tydligt
- visa förmåga som ledare så att elever och föräldrar blir delaktiga i skolans arbete
- visa god förmåga som ledare så att de värden som lyfts fram i skolans styrdokument får berättigat utrymme

(Skolverket [tidigare Myndigheten för skolutveckling], Offertförfrågan, Inbjudan att anordna en treårig befattningsutbildning för rektorer, biträdande rektorer och förskolechefer [dnr 2008:179])

3 UTBILDNINGEN

3.1 Utbildningens huvudsakliga uppläggning och innehåll

Programmet är uppbyggt av tre kurser som svarar mot kunskapsområdena *Skoljuridik och myndighetsutövning*, *Mål- och resultatstyrning* respektive *Skolledarskap*. Kurserna omfattar 10 högskolepoäng vardera. Varje kurs är uppdelad i två delkurser om 7,5, respektive 2,5 högskolepoäng.

Utbildningen inleds med delkurs 1 (7,5 högskolepoäng) i kursen *Skoljuridik och myndighetsutövning*, och därefter följer delkurs 1 (7,5 högskolepoäng) i kurserna *Mål- och resultatstyrning* respektive *Skolledarskap*.

Delkurs 2 (2,5 högskolepoäng) i respektive kurs läses integrerat som avslutning på utbildningen med en parallell slutexamination. I det integrerade kursblocket genomför deltagarna ett utvecklingsarbete med utgångspunkt i den egna skolpraktiken, med fokus på rektor som resultat- och verksamhetsansvarig.

Utbildningen uppmärksammar skolledarens uppdrag i vid bemärkelse genom fördjupning inom respektive kunskapsområde, i kombination med helhetssyn på

skolledaruppgiften med utgångspunkt i skolledaren som resultat- och verksamhetsansvarig. Inom respektive kunskapsområde ingår tre överlappande tillämpningsteman: *mångkulturalitet och genus* och dess konsekvenser för verksamheten i skolan, *normkonflikter och etiska förhållningssätt* i skolledararbetet, samt *tvärsektoriellt samarbete*, det vill säga skolans relation till och samarbete med andra välfärdsinstitutioner såsom socialtjänst, hälso- och sjukvård och de rättsvårdande myndigheterna.

3.2 Kurser som ingår i programmet

Skoljuridik och myndighetsutövning, 10 högskolepoäng (Rättsvetenskap, avancerad nivå)

Huvudansvarigt lärosäte: Örebro universitet

I kursen behandlas de förutsättningar som anges i rättsliga styrdokument. Tonvikt läggs också vid hur skolans uppdrag formuleras i de nationella målen.

Mål- och resultatstyrning, 10 högskolepoäng (Pedagogik, avancerad nivå)

Huvudansvarigt lärosäte: Mälardalens högskola

I kursen behandlas det kvalitetsarbete som krävs i skolan för att uppnå de nationella målen för utbildningen och skapa förutsättningar för utveckling.

Skolledarskap, 10 högskolepoäng (Pedagogiskt arbete, avancerad nivå)

Huvudansvarigt lärosäte: Högskolan Dalarna

I kursen behandlas hur verksamheten ska kunna ledas med utgångspunkt i rektors nationella uppdrag och styrsystemets principer för att möjliggöra skolans måluppfyllelse.

3.3 Studieformer

Programmet omfattar internatsperioder, seminariedagar och eget arbete på den egna skolan, samt litteraturstudier och föreläsningar. Genom att varva teori med praktiskt arbete får deltagaren möjlighet att tillämpa de nya kunskaperna i sin vardag och utveckla sitt ledarskap. En stor del av studierna ska bedrivas på den ordinarie arbetsplatsen.

Vid sidan av de fysiska mötena under internatsperioder och seminariedagar utnyttjas kontinuerligt en nätbaserad lärplattform i utbildningen, vilken fungerar som ett samverkans- och utvecklingsinstrument. Genom lärplattformen sker handledning, information och kommunikation mellan lärare – deltagare och deltagare – deltagare.

För närmare information om studieformer, se respektive kursplan.

4 BETYG OCH EXAMINATION

Om inte annat är föreskrivet i kursplanen skall, enligt 6 kap. 18 § HF, betyg sättas på en genomgången kurs. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Enbart betygsgraderna godkänd eller underkänd får användas enligt 10 § BuF.

Obligatoriska moment förekommer i utbildningen. För närmare information om dessa moment och deras omfattning, se respektive kursplan.

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för examination vid respektive högskola.

5 EXAMEN

Utbildningen leder inte till någon examen. Efter fullgjorda kursfordringar om 30 högskolepoäng utfärdas ett intyg avseende Befattningsutbildning för rektorer och annan personal med motsvarande ledningsfunktion i skola, förskola och fritidshem.

6 TILLGODORÄKNANDE AV TIDIGARE UTBILDNING

Den som har gått igenom en kurs inom befattningsutbildningen med godkänt resultat eller har motsvarande utbildning från ett annat land har rätt att tillgodoräkna sig utbildningen vid den högskola där han eller hon deltar i befattningsutbildningen (11 § BuF).

En deltagare i befattningsutbildningen får tillgodoräkna sig en eller två av de kurser som anges i 6 § BuF, om han eller hon har förvärvat motsvarande kunskaper genom annan utbildning eller i yrkesverksamhet (12 § BuF).

Om en rektor eller annan person med motsvarande ledningsfunktion genom tidigare utbildning eller yrkeserfarenhet har förvärvat kunskaper som kan jämföras med befattningsutbildningen som helhet, har han eller hon rätt att få en skriftlig redovisning som visar detta. Den skriftliga redovisningen får inte användas för sådant tillgodoräkande som avses i 11, 12 eller 15 § BuF. (13 § BuF)

Högskolan ska, på begäran av den som deltar i befattningsutbildningen och den skolhuvudman som är arbetsgivare för honom eller henne, pröva tillgodoräkningen enligt 11 och 12 §§ BuF. En högskola som anordnar befattningsutbildningen ska också pröva om sådana skriftliga redovisningar som avses i 13 § BuF ska lämnas. Skriftliga redovisningar får bara lämnas om både rektorn eller annan person med motsvarande ledningsfunktion och den skolhuvudman som är arbetsgivare för honom eller henne begär det. (14 § BuF)

Den som har genomgått befattningsutbildningen har rätt att tillgodoräkna sig utbildningen som högskoleutbildning enligt bestämmelserna i högskoleförordningen (1993:100) (15 § BuF).

Beslut om tillgodoräkande fattas av behörig beslutsfattare i enlighet med kursansvarig högskolas delegationer i utbildningsfrågor.

För ytterligare information, se lokala riktlinjer för tillgodoräkningen vid respektive högskola.

7 ÖVRIGT

Örebro universitet, Mälardalens högskola och Högskolan Dalarna har reglerat samarbetet om utbildningen genom avtal.

IKRAFTTRÄDANDEBESTÄMMELSER (6 KAP. 17 § HF)

Denna utbildningsplan gäller från och med höstterminen 2009.